

Міжнародний гуманітарний університет
ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
Циклова комісія зі спеціальності Дизайн

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1.5. РИСУНОК

Галузь знань

02 Культура і мистецтво

Спеціальність

022 Дизайн

Назва освітньо-професійної програми

«Дизайн»

Рівень освіти

фаховий передвищий

Розробники і викладачі	Контактний тел.	E-mail
Викладач Кельнік Аркадій Петрович	+380 949176996	R_kadiy@ukr.net

1. АНОТАЦІЯ ДО КУРСУ

Навчальна дисципліна «Рисунок» є фундаментальною в низці інших дисциплін, вивчає питання технології творчості, графічні прийоми та засоби малювання, фундаментальні поняття технологій та практики мистецтва. Курс з предмету "рисунок" для підготовки фахівців з прикладної графіки (промислової графіки, графічного, медійного дизайну, упаковки) має на меті сприяти освоєнню студентами практичних основ малювання. Він виходить із ставлення до графіки проектування композиції як до одного з найважливіших засобів створення художньої форми в мистецтві, без якого не може бути виражено зміст твору, сенс художньої форми.

Метою дисципліни «Рисунок» є формування цілісного сприйняття моделі, виявлення образної суті зображуваного.

У практичній роботі необхідно використати всі види начерків з природи, по пам'яті, по уяві, учитися вільному володінню технічними засобами зображення різними образотворчими матеріалами. Саме тому в програмі курсу особлива увага приділяється максимальному використанню технічних засобів й наочно-демонстраційних матеріалів (репродукції, слайди, фільми, малюнки-зразки тощо), що надає можливість відпрацювати визначні типологічні принципи архітекtonіки курсу.

Передумови для вивчення дисципліни: в межах курсу здобувачі вивчають основи графічних технік, теорії малювання, починаючи з ґрунтовних понять і закінчуючи сучасними тенденціями світової та української теорії та технології малювання. Вивчаючи курс, здобувачі виконують індивідуальні завдання за окремими темами, що цікавлять їх найбільше, а, також, домашні роботи.

Даний курс є своєрідним вступом до обов'язкових та вибіркових дизайнерських дисциплін.

2. ОЧІКУВАНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЯКІ ПЛАНУЄТЬСЯ СФОРМУВАТИ, ТА ДОСЯГНЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Інтегральна компетентність (ІК)

Здатність розв'язувати типові спеціалізовані задачі та вирішувати практичні проблеми в сфері графічного дизайну та виробництва, або у процесі навчання, що передбачає застосування методів теорії та історії дизайну і виробництва, та характеризується комплексністю та певною невизначеністю умов .

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК5. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності

ЗК6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність)

Спеціальні (фахові) компетентності (СК)

СК1. Здатність застосовувати теоретичні знання в області мистецтва та дизайну, враховувати традиційні та сучасні культурно-мистецькі процеси й практики у власній професійній діяльності.

СК2. Здатність візуалізувати творчі задуми при створенні об'єктів дизайну.

СК4. Здатність вибирати техніки та/або технології створення об'єктів дизайну у відповідних матеріалах, розуміючи екологічні наслідки своєї професійної діяльності та обґрунтовувати свій вибір.

СК8. Здатність здійснювати міжособистісну, соціальну та професійну комунікацію в процесі виконання професійних завдань

Навчальна дисципліна «Рисунок» забезпечує досягнення результатів навчання (РН), передбачених освітньо-професійною програмою:

РН5. Знаходити оригінальні рішення поставлених професійних завдань самостійно або в співпраці у творчому колективі (групі), аргументуючи свій вибір.

РН9. Зображувати композиційно-цілісні об'єкти дизайну засобами графічних технік.

РН11. Обґрунтовувати вибір технік, технологій та матеріалів для створеного або спроектованого об'єкту (продукту) дизайну, враховуючи його екологічну безпечність.

РН14. Працювати автономно та/або в команді.

Заплановані результати навчання за навчальною дисципліною

Знання:

- основних законів і методів побудови об'ємної форми засобами малюнка, застосування в малюнку зорової перспективи, розуміння ролі й значення світла в малюнку;
- конструктивних основ природи та зображувати пластичну структуру предмета на площині;
- загальних законів при зображенні людини та тварини.
- професійних прийомів при виконанні творчих завдань;
- досвід творчого підходу до розвитку сучасної поліграфічного мистецтва;
- історичне осмислення міцного зв'язку традицій минулого та сучасності,
- своє місце в сфері певної професійної діяльності.

Уміння:

- компоувати зображення на площині паперу;
- правильно робити вибір розміру зображення на площині;
- зберігати відповідні пропорції об'єктів, що зображуються;

- урахувати повітряну та лінійну перспективу форм об'єкту;
- правильно побудувати форму об'єкту;
- детально проробити об'єкт;
- виявити об'ємну форму об'єкту, та співвідношення світла та тіні, а також матеріалу фактури засобами конструктивно-тональної побудови;
- виявлення просторових співвідношень у розташування предметів;
- володіння графічними техніками виконання рисунку;

Навички:

- упорядковувати набуті знання у вигляді гармонійних, добре компонованих робіт
- аргументовано вибирати графічні техніки майбутніх малюнків та графічних розробок.

3. ОБСЯГ ТА ОЗНАКИ КУРСУ

Загалом		Вид заняття			Ознаки курсу		
ЄКТС	годин	Лекційні заняття	Практичні заняття	Самостійна робота	Курс, (рік навчання)	Семестр	Обов'язкова / вибіркова
3	90	-	42	48	4 (на основі БЗСО) 3 (на основі ПЗСО)	8 (на основі БЗСО) 6 (на основі ПЗСО)	Обов'язкова

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	Усього	у тому числі			
		Лекц.	Прак.	Лаб.	Сам. роб.
Тема 1. Рисунок античної гіпсової маски Аполлона	44	-	20		24
Тема 2. Рисунок голови натурника. Начерки голови людини з натури	46	-	22		24
загалом	90		42		48
Підсумковий контроль – екзамен					

5. ТЕХНІЧНЕ Й ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ / ОБЛАДНАННЯ

Здобувачі отримують теми та питання курсу, основну і додаткову літературу, рекомендації, завдання та оцінки за їх виконання як традиційним шляхом, так і з використанням платформ он-лайн навчання на основі інформаційних систем Moodle або Google Classroom. Виконання практичних робіт та проведення індивідуального тестування, забезпечується за допомогою існуючих в університеті комп'ютерних класів, бібліотеки та платформ он-лайн навчання на основі інформаційних систем Moodle або Google Classroom.

6. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Рисунок античної гіпсової маски Аполлона Закріпити навички створення реалістичного рисунка гіпсової маски, вдосконалити техніку передачі об'єму та світлотіні, розвинути увагу до деталей. Підготовка короткого звіту про виконану роботу (до 1 сторінки) з описом етапів виконання рисунка, труднощі, з якими зіткнулися, та як їх подолали	24
2	Тема 1. Рисунок голови натурника. Начерки голови людини з натури Рисунок голови натурника за фотографією. Закріплення отриманих вмінь та навичок роботи з натури, відпрацювати техніки передачі об'ємів і деталей голови людини.	24
	Загалом	48

7. ВИДИ ТА МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Види контролю		Складові оцінювання
поточний контроль, який здійснюється у ході: проведення практичних занять, виконання індивідуального завдання; проведення консультацій та відпрацювання.		60%
Підсумковий контроль, який здійснюється у ході проведення екзаменаційного перегляду		40%
Методи діагностики знань (контролю)	робота у групах, розв'язання практичних завдань, екзаменаційний перегляд	

8. ОЦІНЮВАННЯ ПОТОЧНОЇ, САМОСТІЙНОЇ ТА ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧІВ

Види роботи	Планові терміни виконання	Форми контролю та звітності	Максимальний відсоток оцінювання
Систематичність і активність роботи на практичних заняттях			
1.1. Підготовка до практичних занять	Відповідно до робочої програми та розкладу занять	Перевірка обсягу та якості засвоєного матеріалу під час практичних занять	20
Виконання завдань для самостійного опрацювання			
1.2. Підготовка програмного матеріалу (тем, питань), що виноситься на самостійне вивчення	Відповідно до робочої програми та розкладу занять	Розгляд відповідного матеріалу під час аудиторних занять або ІКР ¹ ,	30
Виконання індивідуальних завдань (науково-дослідна робота здобувача)			
1.3. Підготовка рисунків за заданою тематикою . Інші види індивідуальних завдань, в т.ч. підготовка до виставок	Відповідно до розкладу занять і графіку ІКР	Обговорення якості виконаних робіт та результатів проведеної роботи та виставок	30
Разом балів за поточний контроль			80
Підсумковий контроль – екзаменаційний перегляд			20
Загалом балів			100

9. КРИТЕРІЇ ПІДСУМКОВОЇ ОЦІНКИ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧІВ

Рівень знань оцінюється:

– «**відмінно**» / «**зараховано**» (А – від 90 до 100 балів). Здобувач виявляє особливі творчі здібності, вмє самостійно знаходити та опрацьовувати необхідну інформацію, на екзамені демонструє практичні навички виконання навчального матеріалу, проводить узагальнення і

¹ Індивідуально-консультативна робота викладача зі студентами

висновки. Був присутній на заняттях, під час яких виконував усі поставлені завдання та давав вичерпні, обґрунтовані, теоретично і практично правильні відповіді, виконав практичні роботи та завдання до самостійної роботи, проявляє активність і творчість;

– **«добре» / «зараховано»** (В – від 82 до 89 балів). Здобувач демонструє практичні навички виконання навчального матеріалу на екзамені, але допускає незначні помилки у формуванні композиції, будові предметів. Був присутній на заняттях, під час яких виконував усі поставлені завдання та давав вичерпні, обґрунтовані, теоретично і практично правильні відповіді, виконав практичні роботи та завдання до самостійної роботи, проявляє активність і творчість;

– **«добре» / «зараховано»** (С – від 74 до 81 балів). Здобувач відтворює значну частину практичного матеріалу на екзамені, виявляє знання і розуміння основних положень виконання навчального матеріалу, але недостатньо точно виконує лінійно-конструктивні особливості, розташування на площині предметів, допускає незначні помилки у світло-тіньовому виконанні. При цьому враховується наявність виконаних лабораторних робіт та завдань до самостійної роботи та активність у науково-дослідній роботі;

– **«задовільно» / «зараховано»** (D – від 64 до 73 балів). Здобувач був присутній не на всіх заняттях, на екзамені демонструє виконання навчального матеріалу на середньому рівні, допускає помилки, серед яких є значна кількість суттєвих. При цьому враховується наявність виконаних завдань до самостійної роботи;

– **«задовільно» / «зараховано»** (E – від 60 до 63 балів). Здобувач був присутній не на всіх заняттях, на екзамені демонструє виконання навчального матеріалу на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні, допускає значні помилки у композиційному рішенні, будові предметів, розташуванні на площині, виконав не всі завдання до самостійної роботи;

– **«незадовільно з можливістю повторного складання» / «не зараховано»** (FX – від 35 до 59 балів). Здобувач демонструє виконання навчального матеріалу на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу;

– **«незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни» / «не зараховано»** (F – від 1 до 34 балів). Здобувач не володіє навчальним матеріалом.

Таблиця відповідності результатів контролю знань за різними шкалами

100-бальною шкалою	Шкала за ECTS	За національною шкалою	
		екзамен	залік
90-100	A	Відмінно	Зараховано
82-89	B	Добре	Зараховано
74-81	C		
64-73	D	Задовільно	Зараховано
60-63	E		
35-59	FX	Незадовільно	Не зараховано
1-34	F		

10. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Адам Стівенс. Мистецтво натюрморту: техніки малювання. 2022
2. Бетті Едвардс. Керівництво для художників. Як малювати за методикою правої півкулі мозку, 2020. [електронний ресурс] <https://eab.com.ua/iak-perekluchitisia-na-tvorchist-trenyvannia-pravoi-pivkyli-vid-betti-edwards>
3. Гарольд Спід. Мистецтво малюнка: Техніки та підходи. 202
4. Глен Вілпоу. Техніка штрихування для професіоналів 2020
5. Джеймс Герні. Ілюзія реальності: живопис у світлі і тіні. 2020
6. Джек Гамм. Малювання для початківців і професіоналів. 2022
7. Джованні Чиварді. Малюнок: Основи і техніки. 2021
8. Джон Хеджко. Рисунок для дизайнерів: основи та практичні вправи 2021
9. Діана Лі. Малювання текстур: Практичні вправи для художників 2021
10. Еліс Картер. Мистецтво створення композицій у малюнку 2021
11. Ендрю Луміс. Рисуємо голови та руки. Видавництво : ArtHuss, 2024.156 с.
12. Енн Купер. Малювання для початківців: прості кроки до майстерності 2022
13. Іттен Йоганнес. Мистецтво кольору : Суб'єктивний досвід і об'єктивне пізнання як шлях до мистецтва. Навчальний посібник / Йоганнес Іттен. Пер. із нім. Сергій Святенко. Київ : ArtHuss, 2022. 96 с.
14. Іттен Йоганнес. Наука дизайну та форми. Вступний курс, який я викладав у Баугаузі та інших школах / Йоганнес Іттен. Пер. із нім. Сергій Святенко. Київ : ArtHuss, 2021. 136 с.
15. Клод Крюгер. Світло і тінь у мистецтві малюнка(2021
16. Крістофер Гарт. Фігуративний малюнок: основи та поради 2020
17. Ліам Девіс. Перспектива у малюнку: Практичний посібник 2022
18. Лоренс Сміт. Малювання природних форм: Посібник для художників 2022
19. Майкл Хеммонд. Динаміка світла та тіні у малюнку 2021
20. Марк Кистлер. Щоденна практика малювання: як покращити свої навички 2020
21. Михайленко В.Є., Яковлев М.І. Основи композиції: Навчальний посібник (геометричні аспекти художнього формотворення): Навч. посіб. для студ. вищих навч. закладів. К.: Каравела, 2022. 304 с.
22. Обідняк М. М., Білінська О. Б. Архітектурна композиція. Курс практичних занять та завдань. Навчальний посібник / за заг. ред. С. М. Лінди. Друге видання, доповнене. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2018. 152 с.
23. Ніколас Руд. Робота з тінями: малюнок для дизайнерів і художників 2022
24. Пол Грін. Малюнок у русі: основи анімаційного мистецтва 2022
25. Роберт Белл. Основи малювання людської фігури 2021
26. Сара Сіммонс. Скетчинг: Швидке малювання та техніки 2021

27. Томас Пелл. Анатомія для художників: Поглиблений посібник 2020
28. Френсіс Чинг. Візуальний словник архітектури та малюнка 2021
29. Чарльз Барг. Класичний малюнок: методика академічного малюнка 2020

Допоміжна

1. Ідак Ю. В., Клименюк Т. М., О. Й. Лясковський. Основи об'ємно-просторової композиції. Навчальний посібник. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2014. 212 с.
2. Клименюк Т.М. Креслення, рисунок, композиція: навчальний посібник. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2018. 300 с.
3. Опанащук М., Опанащук О. Емоційна природа рисунку: навчальний посібник. Львів, 2013. 114с
4. Перепелиця, Олена. Практичні завдання з композиції. Мистецтво та освіта. 2017. № 4. С. 22-27
5. Прокопович Т. А. Основи кольорознавства : навч. посіб. / Тетяна Анатолівна Прокопович. Луцьк: Вежа-Друк, 2016. 120 с
6. Синепупова Н. Композиція: Тотальний контроль / Наталія Синепупова; Пер. Роза Турманова. Київ : ArtHuss, 2019. 240 с.
7. Теорія і практика композиції: навч. посібн. / М. О. Пічкур; МОН України, Уманський держ. пед. ун-т імені Павла Тичини. Київ: Видавництво Ліра-К, 2022. 248 с.
8. Гаррисон Х. Рисунок и живопись. Материалы. Техника. Методы. / Х.Гаррисон. М., 2010., - 252 с.
9. Ідак Ю. В., Клименюк Т. М., О. Й. Лясковський. Основи об'ємно-просторової композиції. Навчальний посібник. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2014. 212 с.
10. Іванов С. Основи композиції видання. Львів: Світ, 2013. 232с.
11. Кройтор, Тетяна. Методи інтерактивного навчання на заняттях з композиції. Мистецтво та освіта. 2013. № 4. С. 17-19.
12. Лотошинська Н. Д., Івахів О. В. Теорія кольору та кольороутворення. Навчальний посібник. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2014. 204 с.
13. Мигаль С. П., Дида І. А., Казанцева Т. Є. Біоніка в дизайні просторово-предметного середовища. Навчальний посібник. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2014. 228 с.
14. Плазовська, Любов. Теорія і практика композиції площинного характеру в коментарях художників-педагогів. Мистецтво та освіта. 2013. № 4. С. 20-27.
15. Посібник. Основи формальної композиції: для студентів напряму 6.020205 «Образотворче мистецтво» / Укладач О.А. Половна-Васильєва. Дніпропетровськ, Роял Принт, 2015. 34 с.
16. Шлеєнкова, Тетяна. Реалізація змістової лінії "колір" на уроках образотворчого мистецтва. Мистецтво та освіта. 2017. № 3. С. 34-43

Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. [DrawSpace](#) - онлайн-курси та вправи для покращення навичок малювання.
[Everyone Can Draw | Drawspace](#)
2. [Ctrl+Paint](#) - безкоштовні відеоуроки з малювання та цифрового мистецтва.
[Ctrl+Paint - Digital Painting Simplified](#)
3. [Proko](#) - відеоуроки з анатомії та малюнка фігури.
[Proko - Learn How to Draw with Fun Tutorials](#)

4. [Drawabox](#) - систематичний підхід до вивчення основ малювання.
[Proko - Learn How to Draw with Fun Tutorials](#)
5. [Udemy](#) - курси з основ малюнка та технік для початківців і професіоналів.
[Онлайн-курсы — изучайте любую тему в собственном темпе | Udemy](#)
6. [Skillshare](#) - онлайн-класи з малювання, ілюстрації та творчих технік.
[Online Classes for Creatives | Skillshare](#)
7. [Pinterest](#) - джерело натхнення, ідей та прикладів робіт у різних техніках малювання.
[Pinterest](#)
8. [YouTube канал Draw With Jazza](#) - відеоуроки з малювання та ілюстрації.
[Nintendo might SUE ME for making this... \(youtube.com\)](#)
9. [Academy of Art University](#) - ресурси та відео з основ малюнка.
[Pin page \(pinterest.com\)](#)